# ĐỢT MƯA LỚN TRONG MÙA ÍT MƯA NĂM 1994 Ở VÙNG NÚI TỈNH QUẢNG NGÃI

**KS. Nguyễn Năng Nhượng**
*Đài KTTV liên tỉnh Quảng Ngãi - Bình Định*

Tháng III là một trong 2 tháng mưa ít nhất ở Quảng Ngãi. Lượng mưa tháng trung bình nhiều năm (TBNN) phổ biến dưới 20 mm, có nơi 1-2mm.

Vào các ngày 26 đến 28-III-1994 có một đợt mưa trên phạm vi rộng ở các tỉnh duyên hải Trung Bộ nói chung và Quảng Ngãi nói riêng. Vùng núi và giáp núi Quảng Ngãi có mưa to đến rất to trong các ngày này, gây ra một đợt lũ đột xuất có nhiều thiệt hại cho nhân dân địa phương.

## 1. Hình thế thời tiết

Trong các ngày 26 đến 28-III-1994 có không khí lạnh tăng cường cho lưỡi áp cao lục địa đang khống chế thời tiết nước ta. Trên cao là hội tụ gió giữa lưỡi áp cao cận nhiệt đới đang lấn về phía tây và rãnh thấp trong đới gió tây đang hình thành và di chuyển ra phía đông.

## 2. Tình hình mưa

Trong các ngày 26 - 28 có mưa hầu hết các nơi trong tỉnh Quảng Ngãi. Vùng đồng bằng mưa không lớn: lượng mưa ngày phổ biến 5 - 15mm Vùng núi và giáp núi do tác dụng cưỡng bức động lực của sườn đón gió, đã có mưa to đến rất to với tổng lượng mưa trong 3 ngày 100 - 300mm.

*Bảng 1. Lượng mưa (mm) tháng III ở vùng núi và giáp núi tỉnh Quảng Ngãi*

| Địa điểm | Tháng III | | Từ ngày 26 đến 28-III-1994 | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | TBNN | 1994 | 26 | 27 | 28 | Tổng số |
| Trà Bồng | 20 | 114 | 8,5 | 70,6 | 23,7 | 102,8 |
| Sơn Hà | 17 | 179 | - | 145,0 | 30,0 | 179,0 |
| Sơn Giang | 17 | 222 | 12,2 | 149,2 | 26,0 | 187,4 |
| Giá Vực | 10 | 119 | 22,6 | 57,5 | 19,9 | 100,0 |
| Ba Tơ | 24 | 323 | 27.4 | 141,0 | 101,2 | 269,6 |
| Minh Long | | 299 | 119,5 | 82,3 | - | 201,8 |

### 3. Tình hình lũ

Do có mưa lớn tập trung trong thời gian ngắn nên đã xảy ra một đợt lũ trên các sông ở Quảng Ngãi.

Ở thượng lưu sông Trà Khúc biên độ lũ lên đến 3,5m, hạ lưu sông Vệ và sông Trà Khúc biên độ lũ lên đến 1,5 - 2,0m.

*Bảng 2. Các đặc trưng lũ*

| Tên sông | Địa điểm | Chân lũ | | Đỉnh lũ | | Biên độ (cm) |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Mực nước (cm) | Ngày | Mực nước (cm) | Ngày | |
| Trà Khúc | Sơn Giang | 3568 | 26 | 3919 | 28 | 351 |
| - | Trà Khúc | 269 | 26 | 468 | 28 | 199 |
| Vệ | An Chỉ | 692 | 25 | 833 | 28 | 141 |

Đỉnh lũ tại các điểm đo trên là cao nhất trong tháng III từ năm 1976 đến 1994 (Từ khi có đo đạc đến nay).

### 4. Thiệt hại

Đợt mưa lũ trong các ngày 26 đến 28-III-1994 đã gây ra một số thiệt hại cho tỉnh Quảng Ngãi, nhất là ở hai huyện Tư Nghĩa và Đức Phổ.

- Về nông nghiệp, lúa đông xuân muộn bị ngập 150 ha, trong đó diện tích lúa đã trổ 80 ha gần như bị mất trắng. Diện tích lúa hè thu đã sạ 100 ha bị trôi mất giống chừng 70%.

- Về nuôi trồng thủy sản, diện tích ao hồ nuôi tôm bị ngập 55 ha, số tôm nuôi từ 1 tháng tuổi trở lên bị mất chừng 2,2 triệu con; nhiều hồ gần đến tuổi khai thác bị sạt lở. Một số lồng cá nuôi trên sông Trà Khúc bị cuốn trôi do chạy không kịp.

- Về thủy lợi, hơn 30 đập bồi lớn nhỏ bị vỡ; một số đoạn đê bao ở vùng đông huyện Tư Nghĩa và huyện Đức Phổ bị sạt lở với tổng chiều dài trên 200m, khối lượng sạt lở trên 1 vạn $m^3$ đất đào đắp.

Theo ước tính, con số thiệt hại lên đến cỡ 1,5 tỉ đồng.

Trận mưa lũ ngày 26 đến 28-III-1994 là thiên tai hiếm thấy trong mùa ít mưa ở tỉnh Quảng Ngãi, chí ít là trong vòng 19 năm có số liệu đo đạc ở địa phương.